

Flemings Stenders, Dānijas vēstnieks Latvijā

Uz drīzu tikšanos, Latvija!

Šovasar tuvojas noslēgumam mans diplomātiskā dienesta laiks kā Dānijas vēstniekam Latvijā. Pēc četriem nostrādātiem gadiem pienācis laiks atkal atgriezties Dānijā. Taču Baltijas valstīs kopumā esmu dzīvojis, strādājis un ceļojis vairāk kā 25 gadus, un pilnīgi droši, ka arvien viesošos Latvijā arī turpmāk. Tādēļ man tagad nav skumju atvadu sajūtas, bet drīzāk: "Uz drīzu tikšanos!"

Pirms prombraukšanas gluži dabiski rodas vēlme atskatīties uz aizvadītajiem četriem gadiem un pārdomāt paveikto. Atcerēties spilgtākos notikumus, sasniegumus, personīgo pieredzi. Nāk prātā arī tas, kā man pietrūks pēc aizbraukšanas no Latvijas. Darbu vēstnieka amatā ievērojamā mēra ietekmēja globālie notikumi pasaulē: vispirms jau Covid-19 pandēmija, bet pēc tam – Krievijas prettiesiskais militārais iebrukums Ukrainā, tomēr līdzī uz mājām noteikti varēšu paņemt arī daudz brīnišķīgu atmiņu par Latvijā pavadīto laiku.

Vispirms iedomājos par ļaudīm, ar kuriem man ir bijusi iespēja un prieks tikties un strādāt. Par daudziem brīnišķīgajiem darba kolēģiem, par interesantiem cilvēkiem no visdažādākajām Latvijas sabiedrības jomām, kurus man ir palaimējies satikt un iepazīt vairāk. Par oficiālajiem valdības, Saeimas, pilsētu un reģionu pārstāvjiem, uzņēmējiem no biznesa vides, sabiedrisko un kultūras organizāciju pārstāvjiem un daudziem citiem. Visiem tiem cilvēkiem, kas mani šo gadu gaitā sagaidījuši ar atplestām rokām un patiesu interesi attīstīt dialogu un stiprināt sadarbību starp Dāniju un Latviju.

Darba braucienos pa Latviju mani allaž iedvesmoja viesošanās skolās un citās mācību iestādēs. Cita starpā vairākkārt apmeklēju Rīgas Ziemeļvalstu ģimnāziju, kur ar prieku varēju vērot, cik labi skolēni apguvuši sarežģīto dāņu valodu. Atceros saturīgas un interesantas diskusijas ar skolēniem un studentiem par mums kopīgiem izaicinājumiem un iespējām, tai skaitā par vidi, klimata pārmaiņām un zaļo pāreju. Aizkustinoši ir bijis redzēt jauniešu nevilto interesi uzzināt ko jaunu par Dāniju un dāņu sabiedrību. Ne viens vien no viņiem lolo sapni par tālākām studijām Dānijā.

Vēl noteikti ilgošos pēc Latvijas skaistās dabas un bagātīgajām iespējām aktīvai atpūtai mežos, dabas parkos, purvos un gleznainajās pludmalēs. Dzīvojot Jūrmalā, esmu piedzīvojis daudz skaistu brīžu pastaigās gar jūras malu, skrienot, braucot ar velosipēdu vai vienkārši baudot atpūtu smilšu kāpās. Šīs atmiņas paliks ar mani uz mūžu. Man ir bijusi iespēja apbraukāt Latvijas zemi krustu šķērsu, taču šķiet, ka vēl arvien ir daudz jauna, ko atklāt un pieredzēt. Latvijas iepazīšanai nekad nebūs gala, un tas ir lielisks iemesls, lai brauktu šurp atkal!

Jau tagad zinu, ka man pietrūks arī iecienīto latviešu ēdienu. Skābie kāposti, kefīrs un tomātu sula man jau ir kļuvuši par ikdienu, tāpat cita vietējā ražojuma pārtika, kas palīdz pieturēties pie veselīga dzīvesveida. Daudz ko no tā Dānijā būs grūti atrast.

Aizvadīto četru gadu laikā ir bijuši arī īpaši spilgti un nozīmīgi notikumi. 2021. gadā Dānija un Latvija atzīmēja divpusējo diplomātisko attiecību nodibināšanas 100. gadskārtu un diplomātisko attiecību atjaunošanas 30. gadadienu. Dubultā jubileja tika svinēta ar vairākiem augsta līmeņa sarīkojumiem Dānijā un Latvijā. Galotņu tikšanās laikā ārlietu ministru līmenī 2021. gada jūnijā Kopenhāgenā Dānija un trīs Baltijas valstis apstiprināja nākotnes vīziju par turpmāko sadarbību, kuras uzmanības centrā liktas kopīgās pamatvērtības, drošība un aizsardzība, kā arī padziļināta sadarbība klimata un zaļās pārejas jomās.

Divpusējās attiecības starp Dāniju un Latviju ir ciešas un noturīgas, kam par apliecinājumu kalpo vairākas augsta līmeņa amatpersonu vizītes. Lai pieminam Dānijas premjerministres Metes Frederiksenas vizīti Rīgā 2022. gada martā, kad tika paziņots par Dānijas bruņoto spēku karavīru bataljona izvietojumu Latvijā nolūkā nostiprināt NATO Austrumu flangu pēc Krievijas prettiesiskā militārā iebrukuma Ukrainā. Šis lēmums nepārprotami rāda, ka Dānija pret Baltijas valstīm izturas ar īpašu atbildību. Tas uzsvērts arī Dānijas valdības aizvadītajā nedēļā publiskotajā valsts ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā. Šis stratēģijas dokuments nosprauž kursu, pa kuru Dānijai tuvākajos gados virzīties uz priekšu pasaulē, kas kļuvusi grūtāk prognozējama un piedzīvo dažādus satricinājumus. Jāpiemin arī tas, ka jau no 2019. gada Dānija ir pildījusi vadošo lomu NATO daudz nacionālajā divīzijas štābā "Ziemeļi" Ādažos.

Ciešā sadarbība starp mūsu valstīm ārpolitikas un drošības politikas jomās neapšaubāmi ir bijusi nozīmīga prioritāte. Paralēli tam otra dominante ir bijusi zaļā kursa dienaskārtība. Esam strādājuši, lai dalītos un nodotu tālāk Dānijas uzkrāto pieredzi un zināšanas vides, klimata un enerģētikas jomās. Kā piemērus varu minēt dāņu riteņbraukšanas kultūru, pārtikas atkritumu apsaimniekošanu, zaļās un cilvēkam draudzīgās pilsētas, vēja enerģiju un daudz ko citu. Šī darba centrā ir bijusi intensīva sadarbība vēja enerģijas, apkures sistēmu un energoefektivitātes jomās. Kopš Dānija jau pirms 30 gadiem uzbūvēja pasaulē pirmo jūrā izvietoto vēja ģeneratoru parku, uzkrātā pieredze vēja enerģijas un tieši jūrā izvietoto vēja parku jomā var kalpot par iedvesmu Latvijai un pārējām Baltijas valstīm. Iepriecinoši redzēt, ka pēc pērnā gada Baltijas jūras samita par enerģētisko drošību, kas norisinājās Dānijas galvaspilsētā, ir izveidojusies cieša partnerība starp Dānijas un Latvijas vides un klimata jautājumu ministrijām. Īpašs gandarījums ir arī par sasniegto, kopš pirms trīs gadiem pēc Dānijas vēstniecības un Latvijas Vēja enerģijas asociācijas iniciatīvas tika iedibināta "WindWorks konference" kā ikgadēja tikšanās platforma Dānijas, Latvijas un citu valstu spēlētājiem, lai iepazītu un apspriestu jaunāko vēja enerģijas jomā Latvijā un Baltijas reģionā. Šajā gadā konferencei bija arī ļoti praktisks rezultāts: tika parakstīts sadarbības memorands starp Liepājas ostu un Esbjergas ostu Dānijā. Man ir pārlicība, ka iesāktajam būs turpinājums un šī konference arī nākotnē pulcēs arvien jaunus ieinteresētus pārstāvjus no Dānijas un pasaules lielajiem vēja enerģijas uzņēmumiem un organizācijām.

Būt Dānijas vēstniekam Latvijā patiesi ir bijis pagodinājums un lieliska iespēja. Varu doties projām no Latvijas ar lepnumu un gandarījumu sirdī par mūsu sadarbības konkrētajiem rezultātiem, ko izdevies sasniegt aizvadīto četru gadu laikā, kā arī ar priecīgu apziņu, ka attiecības starp Dāniju un Latviju pašlaik ir tik ciešas un labas kā nekad agrāk.

Pirms dodos mājupceļā, man priekšā vēl šī vasara un iespēja pirmo reizi mūžā piedzīvot Vispārējos Dziesmu un deju svētkus - šo krāšņo Latvijas kultūras un nācijas simbolu, kas kalpo kā tautas vienotājs caur dziesmas un dejas spēku.

Uz tikšanos svētkos!

/Tulkots no angļu valodas, 2023-05-23/